

TRADE AND INVESTMENT

**Treaty Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and GEORGIA**

Signed at Washington March 7, 1994

with

Annex

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“ . . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

GEORGIA

Trade and Investment

*Treaty, with annex, signed at Washington March 7, 1994;
Transmitted by the President of the United States of America
to the Senate July 10, 1995 (Treaty Doc. 104-13,
104th Congress, 1st Session);
Reported favorably by the Senate Committee on Foreign Relations
March 27, 1996 (Senate Executive Report No. 104-17,
104th Congress, 2d Session);
Advice and consent to ratification by the Senate
June 27, 1996;
Ratified by the President September 12, 1996;
Ratifications exchanged at Washington July 18, 1997;
Entered into force August 17, 1997.*

TREATY BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF GEORGIA
CONCERNING THE ENCOURAGEMENT
AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENT

The Government of the United States of America and the Government of the Republic of Georgia (hereinafter the "Parties");

Desiring to promote greater economic cooperation between them, with respect to investment by nationals and companies of one Party in the territory of the other Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded such investment will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Parties;

Agreeing that a stable framework for investment will maximize effective utilization of economic resources and improve living standards;

Recognizing that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognized worker rights;

Agreeing that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude a Treaty concerning the encouragement and reciprocal protection of investment;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

For the purposes of this Treaty,

(a) "company" means any entity constituted or organized under applicable law, whether or not for profit, and whether privately or governmentally owned or controlled, and includes a corporation, trust, partnership, sole proprietorship, branch, joint venture, association, or other organization;

(b) "company of a Party" means a company constituted or organized under the laws of that Party;

(c) "national" of a Party means a natural person who is a national of that Party under its applicable law;

(d) "investment" of a national or company means every kind of investment owned or controlled directly or indirectly by that national or company, and includes investment consisting or taking the form of:

(i) a company;

(ii) shares, stock, and other forms of equity participation, and bonds, debentures, and other forms of debt interests, in a company;

(iii) contractual rights, such as under turnkey, construction or management contracts, production or revenue-sharing contracts, concessions, or other similar contracts;

(iv) tangible property, including real property; and intangible property, including rights, such as leases, mortgages, liens and pledges;

(v) intellectual property, including:

copyrights and related rights,

patents,

rights in plant varieties,

industrial designs,

rights in semiconductor layout designs,

trade secrets, including know-how and confidential business information,

trade and service marks, and

trade names; and

(vi) rights conferred pursuant to law, such as licenses and permits;

(e) "covered investment" means an investment of a national or company of a Party in the territory of the other Party;

(f) "state enterprise" means a company owned, or controlled through ownership interests, by a Party;

(g) "investment authorization" means an authorization granted by the foreign investment authority of a Party to a covered investment or a national or company of the other Party;

(h) "investment agreement" means a written agreement between the national authorities of a Party and a covered investment or a national or company of the other Party that (i) grants rights with respect to natural resources or other assets controlled by the national authorities and (ii) the investment, national or company relies upon in establishing or acquiring a covered investment.

(i) "ICSID Convention" means the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States, done at Washington, March 18, 1965;

(j) "Centre" means the International Centre for Settlement of Investment Disputes Established by the ICSID Convention; and

(k) "UNCITRAL Arbitration Rules" means the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law.

ARTICLE II

1. With respect to the establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation and sale or other disposition of covered investments, each Party shall accord treatment no less favorable than that it accords, in like situations, to investments in its territory of its own nationals or companies (hereinafter "national treatment") or to investments in its territory of nationals or companies of a

third country (hereinafter "most favored nation treatment"), whichever is most favorable (hereinafter "national and most favored nation treatment"). Each Party shall ensure that its state enterprises, in the provision of their goods or services, accord national and most favored nation treatment to covered investments.

2. (a) A Party may adopt or maintain exceptions to the obligations of paragraph 1 in the sectors or with respect to the matters specified in the Annex to this Treaty. In adopting such an exception, a Party may not require the divestment, in whole or in part, of covered investments existing at the time the exception becomes effective.

(b) The obligations of paragraph 1 do not apply to procedures provided in multilateral agreements concluded under the auspices of the World Intellectual Property Organization relating to the acquisition or maintenance of intellectual property rights.

3. (a) Each Party shall at all times accord to covered investments fair and equitable treatment and full protection and security, and shall in no case accord treatment less favorable than that required by international law.

(b) Neither Party shall in any way impair by unreasonable and discriminatory measures the management, conduct, operation, and sale or other disposition of covered investments.

4. Each Party shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to covered investments.

5. Each Party shall ensure that its laws, regulations, administrative practices and procedures of general application, and adjudicatory decisions, that pertain to or affect covered investments are promptly published or otherwise made publicly available.

ARTICLE III

1. Neither Party shall expropriate or nationalize a covered investment either directly or indirectly through measures tantamount to expropriation or nationalization ("expropriation") except for a public purpose; in a non-discriminatory manner; upon payment of prompt, adequate and effective compensation; and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Article II(3).

2. Compensation shall be paid without delay; be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriatory action was taken ("the date of expropriation"); and be fully realizable and freely transferable. The fair market value shall not reflect any change in value occurring because the expropriatory action had become known before the date of expropriation.

3. If the fair market value is denominated in a freely usable currency, the compensation paid shall be no less than the fair market value on the date of expropriation, plus interest at a commercially reasonable rate for that currency, accrued from the date of expropriation until the date of payment.

4. If the fair market value is denominated in a currency that is not freely usable, the compensation paid -- converted into the currency of payment at the market rate of exchange prevailing on the date of payment -- shall be no less than:

(a) the fair market value on the date of expropriation, converted into a freely usable currency at the market rate of exchange prevailing on that date, plus

(b) interest, at a commercially reasonable rate for that freely usable currency, accrued from the date of expropriation until the date of payment.

ARTICLE IV

1. Each Party shall accord national and most favored nation treatment to covered investments as regards any measure relating to losses that such investments suffer in its territory owing to war or other armed conflict, revolution, state of national emergency, insurrection, civil disturbance, or similar events.

2. Each Party shall accord restitution, or pay compensation in accordance with paragraphs 2 through 4 of Article III, in the event that covered investments suffer losses in its territory, owing to war or other armed conflict, revolution, state of national emergency, insurrection, civil disturbance, or similar events, that result from:

(a) requisitioning of all or part of such investments by the Party's forces or authorities, or

(b) destruction of all or part of such investments by the Party's forces or authorities that was not required by the necessity of the situation.

ARTICLE V

1. Each Party shall permit all transfers relating to a covered investment to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers include:

(a) contributions to capital;

(b) profits, dividends, capital gains, and proceeds from the sale of all or any part of the investment or from the partial or complete liquidation of the investment;

(c) interest, royalty payments, management fees, and technical assistance and other fees;

(d) payments made under a contract, including a loan agreement; and

(e) compensation pursuant to Articles III and IV, and payments arising out of an investment dispute.

2. Each Party shall permit transfers to be made in a freely usable currency at the market rate of exchange prevailing on the date of transfer.

3. Each Party shall permit returns in kind to be made as authorized or specified in an investment authorization, investment agreement, or other written agreement between the Party and a covered investment or a national or company of the other Party.

4. Notwithstanding paragraphs 1 through 3, a Party may prevent a transfer through the equitable, non-discriminatory and good faith application of its laws relating to:

(a) bankruptcy, insolvency or the protection of the rights of creditors;

(b) issuing, trading or dealing in securities;

(c) criminal or penal offenses; or

(d) ensuring compliance with orders or judgments in adjudicatory proceedings.

ARTICLE VI

Neither Party shall mandate or enforce, as a condition for the establishment, acquisition, expansion, management, conduct or operation of a covered investment, any requirement (including any commitment or undertaking in connection with the receipt of a governmental permission or authorization):

(a) to achieve a particular level or percentage of local content, or to purchase, use or otherwise give a preference to products or services of domestic origin or from any domestic source;

(b) to limit imports by the investment of products or services in relation to a particular volume or value of production, exports or foreign exchange earnings;

(c) to export a particular type, level or percentage of products or services, either generally or to a specific market region;

(d) to limit sales by the investment of products or services in the Party's territory in relation to a particular volume or value of production, exports or foreign exchange earnings;

(e) to transfer technology, a production process or other proprietary knowledge to a national or company in the Party's territory, except pursuant to an order, commitment or undertaking that is enforced by a court, administrative tribunal or competition authority to remedy an alleged or adjudicated violation of competition laws; or

(f) to carry out a particular type, level or percentage of research and development in the Party's territory.

Such requirements do not include conditions for the receipt or continued receipt of an advantage.

ARTICLE VII

1. (a) Subject to its laws relating to the entry and sojourn of aliens, each Party shall permit to enter and to remain in its territory nationals of the other Party for the purpose of establishing, developing, administering or advising on the operation of an investment to which they, or a company of the other Party that employs them, have committed or are in

the process of committing a substantial amount of capital or other resources.

(b) Neither Party shall, in granting entry under paragraph 1(a), require a labor certification test or other procedures of similar effect, or apply any numerical restriction.

2. Each Party shall permit covered investments to engage top managerial personnel of their choice, regardless of nationality.

ARTICLE VIII

The Parties agree to consult promptly, on the request of either, to resolve any disputes in connection with the Treaty, or to discuss any matter relating to the interpretation or application of the Treaty or to the realization of the objectives of the Treaty.

ARTICLE IX

1. For purposes of this Treaty, an investment dispute is a dispute between a Party and a national or company of the other Party arising out of or relating to an investment authorization, an investment agreement or an alleged breach of any right conferred, created or recognized by this Treaty with respect to a covered investment.

2. A national or company that is a party to an investment dispute may submit the dispute for resolution under one of the following alternatives:

(a) to the courts or administrative tribunals of the Party that is a party to the dispute; or

(b) in accordance with any applicable, previously agreed dispute-settlement procedures; or

(c) in accordance with the terms of paragraph 3.

3. (a) Provided that the national or company concerned has not submitted the dispute for resolution under paragraph 2 (a) or (b), and that three months have elapsed from the date on which the dispute arose, the national or company concerned may submit the dispute for settlement by binding arbitration:

- (i) to the Centre, if the Centre is available; or
- (ii) to the Additional Facility of the Centre, if the Centre is not available; or
- (iii) in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules; or
- (iv) if agreed by both parties to the dispute, to any other arbitration institution or in accordance with any other arbitration rules.

(b) a national or company, notwithstanding that it may have submitted a dispute to binding arbitration under paragraph 3(a), may seek interim injunctive relief, not involving the payment of damages, before the judicial or administrative tribunals of the Party that is a party to the dispute, prior to the institution of the arbitral proceeding or during the proceeding, for the preservation of its rights and interests.

4. Each Party hereby consents to the submission of any investment dispute for settlement by binding arbitration in accordance with the choice of the national or company under paragraph 3(a)(i), (ii), and (iii) or the mutual agreement of both parties to the dispute under paragraph 3(a)(iv). This consent and the submission of the dispute by a national or company under paragraph 3(a) shall satisfy the requirement of:

(a) Chapter II of the ICSID Convention (Jurisdiction of the Centre) and the Additional Facility Rules for written consent of the parties to the dispute; and

(b) Article II of the United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, done at New York, June 10, 1958, for an "agreement in writing".

5. Any arbitration under paragraph 3(a)(ii), (iii) or (iv) shall be held in a state that is a party to the United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, done at New York, June 10, 1958.

6. Any arbitral award rendered pursuant to this Article shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Party shall carry out without delay the provisions of any such award and provide in its territory for the enforcement of such award.

7. In any proceeding involving an investment dispute, a Party shall not assert, as a defense, counterclaim, right of set-off or for any other reason, that indemnification or other compensation for all or part of the alleged damages has been received or will be received pursuant to an insurance or guarantee contract.

8. For purposes of Article 25(2)(b) of the ICSID Convention and this Article, a company of a Party that, immediately before the occurrence of the event or events giving rise to an investment dispute, was a covered investment, shall be treated as a company of such other Party.

ARTICLE X

1. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of the Treaty, that is not resolved through consultations or other diplomatic channels, shall be submitted upon the request of either Party to an arbitral tribunal for binding decision in accordance with the applicable rules of international law. In the absence of an agreement by the Parties to the contrary, the UNCITRAL Arbitration Rules shall govern, except to the extent these rules are (a) modified by the Parties or (b) modified by the arbitrators unless either Party objects to the proposed modification.

2. Within two months of receipt of a request, each Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as chairman, who shall be a national of a third state. The UNCITRAL Arbitration Rules applicable to appointing members of three-member panels shall apply mutatis mutandis to the appointment of the arbitral panel except that the appointing authority referenced in those rules shall be the Secretary General of the Centre.

3. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within six months of the date of selection of the third arbitrator, and the arbitral panel shall render its decisions within two months of the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later.

4. Expenses incurred by the Chairman and other arbitrators, and other costs of the proceedings, shall be paid for equally by the Parties. However, the arbitral panel may, at its discretion, direct that a higher proportion of the costs be paid by one of the Parties.

ARTICLE XI

This Treaty shall not derogate from any of the following that entitle covered investments to treatment more favorable than that accorded by this Treaty:

(a) laws and regulations, administrative practices or procedures, or administrative or adjudicatory decisions of a Party;

(b) international legal obligations; or

(c) obligations assumed by a Party, including those contained in an investment authorization or an investment agreement.

ARTICLE XII

Each Party reserves the right to deny to a company of the other Party the benefits of this Treaty if nationals of a third country own or control the company and

(a) the denying Party does not maintain normal economic relations with the third country; or

(b) the company has no substantial business activities in the territory of the Party under whose laws it is constituted or organized.

ARTICLE XIII

1. No provision of this Treaty shall impose obligations with respect to tax matters, except that:

(a) Articles III, IX and X will apply with respect to expropriation; and

(b) Article IX will apply with respect to an investment agreement or an investment authorization.

2. A national or company, that asserts in an investment dispute that a tax matter involves an expropriation, may submit that dispute to arbitration pursuant to Article IX(3) only if:

(a) the national or company concerned has first referred to the competent tax authorities of both Parties the issue of whether the tax matter involves an expropriation; and

(b) the competent tax authorities have not both determined, within nine months from the time the national or company referred the issue, that the matter does not involve an expropriation.

ARTICLE XIV

1. This Treaty shall not preclude a Party from applying measures necessary for the fulfillment of its obligations with respect to the maintenance or restoration of international peace or security, or the protection of its own essential security interests.

2. This Treaty shall not preclude a Party from prescribing special formalities in connection with covered investments, such as a requirement that such investments be legally constituted under the laws and regulations of that Party, or a requirement that transfers of currency or other monetary instruments be reported, provided that such formalities shall not impair the substance of any of the rights set forth in this Treaty.

ARTICLE XV

1. (a) The obligations of this Treaty shall apply to the political subdivisions of the Parties.

(b) With respect to the treatment accorded by a State, Territory or possession of the United States of America, national treatment means treatment no less favorable than the treatment accorded thereby, in like situations, to investments of nationals of the United States of America resident in, and companies legally constituted under the laws and regulations of, other States, Territories or possessions of the United States of America.

2. A Party's obligations under this Treaty shall apply to a state enterprise in the exercise of any regulatory, administrative or other governmental authority delegated to it by that Party.

ARTICLE XVI

1. This Treaty shall enter into force thirty days after the date of exchange of instruments of ratification. It shall remain in force for a period of ten years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 2. It shall apply to covered investments existing at the time of entry into force as well as to those established or acquired thereafter.

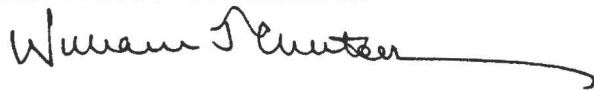
2. A Party may terminate this Treaty at the end of the initial ten year period or at any time thereafter by giving one year's written notice to the other Party.

3. For ten years from the date of termination, all other Articles shall continue to apply to covered investments established or acquired prior to the date of termination, except insofar as those Articles extend to the establishment or acquisition of covered investments.

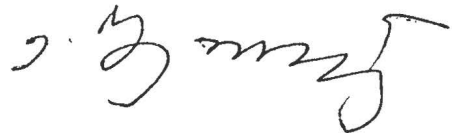
4. The Annex shall form an integral part of the Treaty.

DONE in duplicate at Washington this seventh day of March, 1994, in the English language. A Georgian language text shall be prepared which shall be considered equally authentic upon an exchange of diplomatic notes confirming its conformity with the English language text.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF GEORGIA:

NOTE: Exchange of Notes August 31, 1994 and June 19, 1995 at Tbilisi and Washington confirmed the conformity of the Georgian language text with the English language text, establishing the Georgian language as an authentic text.

ANNEX

1. The Government of the United States of America may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national treatment to covered investments in the sectors or with respect to the matters specified below:

atomic energy; customhouse brokers; licenses for broadcast, common carrier, or aeronautical radio stations; COMSAT; subsidies or grants, including government-supported loans, guarantees and insurance; state and local measures exempt from Article 1102 of the North American Free Trade Agreement pursuant to Article 1108 thereof; and landing of submarine cables.

Most favored nation treatment shall be accorded in the sectors and matters indicated above.

2. The Government of the United States of America may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national and most favored nation treatment to covered investments in the sectors or with respect to the matters specified below:

fisheries; air and maritime transport, and related activities; banking, insurance, securities, and other financial services.

3. The Government of the Republic of Georgia may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national treatment to covered investments in the sectors or with respect to the matters specified below:

fisheries; air and maritime transport, and related activities; ownership of broadcast, common carrier, or aeronautical radio stations; communications satellites; government-supported loans, guarantees, and insurance; landing of submarine cables; and for three years from the date of entry into force of this Treaty, banking, insurance securities, and other financial services.

Most favored nation treatment shall be accorded in the sectors and matters indicated above.

4. Each Party agrees to accord national treatment to covered investments in the following sectors:

leasing of minerals or pipeline rights-of-way on government lands.

ხ ე ლ შ ე კ რ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობასა და ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას შორის ინვესტიციების წახალისებისა და ურთიერთდაცვის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა და ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა (შემდგომში "მხარეები");

გამოსატყვევონ სურვილს ხელი შეუწყონ ერთმანეთს შორის ეკონომიკური თანამშრომლობის გაფართოვებას, რაც უკავშირდება ერთი მხარის მოქალაქეთა და კომპანიათა მიერ მეორე მხარის ტერიტორიაზე ინვესტიციების განხორციელებას;

აღიარებენ, რომ შეთანხმება, რომელიც მოაწესრიგებს ამგვარ ინვესტიციებს, სტიმულს მისცემს კერძო კაპიტალის მოზიდვას და მხარეთა ეკონომიკურ განვითარებას;

თანხმდებიან, რომ ინვესტიციებისათვის სტაბილური პირობების შექმნა გაზრდის ეკონომიკური რესურსების ეფექტურ გამოყენებას და გააუმჯობესებს ცხოვრების დონეს;

აღიარებენ, რომ ეკონომიკური და საქმიანი კავშირების განვითარებას შეუძლია ხელი შეუწყოს მშრომელთა საყოველთაოდ აღიარებული უფლებებისადმი პატივისცემას;

თანხმდებიან, რომ ეს მიზნები შეიძლება მიღწეულ იქნას ჯანმრთელობის, უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვისაკენ მიმართული საყოველთაოდ მიღებული ზომების შესუსტების გარეშე;

წყვეტენ, რომ დადონ ხელშეკრულება ინვესტიციების წახალისებისა და ურთიერთდაცვის შესახებ; და

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი I

წინამდებარე ხელშეკრულების მიზნებისათვის ტერმინი:

(a) "კომპანია" ნიშნავს ნებისმიერ იურიდიულ პირს, რომელიც რეგისტრირებულია ან შექმნილია მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა მისი საქმიანობა მიმართული მოგების მიღებაზე, და განურჩევლად იმისა, იმყოფება ის კერძო თუ სახელმწიფო საკუთრებაში ან მათი კონტროლის ქვეშ და რომელიც მოიცავს კორპორაციას, ტრესტს, პარტნიორობას, ერთი პირის საწარმოს, ფილიალს, ერთობლივ საწარმოს, ასოციაციას ან სხვა ორგანიზაციას;

(b) "მხარის კომპანია" ნიშნავს კომპანიას, რომელიც რეგისტრირებულია ან შექმნილია ამ მხარის კანონების საფუძველზე;

(c) მხარის "მოქალაქე" ნიშნავს ფიზიკურ პირს, რომელიც ამ ქვეყნის მოქმედი კანონმდებლობის საფუძველზე მისი მოქალაქეა;

(d) მოქალაქის ან კომპანიის "ინვესტიცია" ნიშნავს ყველა სახის ინვესტიციას, რომელსაც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს ან აკონტროლებს ეს მოქალაქე ან კომპანია და მოიცავს ინვესტიციას, რომელიც შედგება ან იღებს შემდეგ ფორმას:

(i) კომპანია;

(ii) წილი, აქციები და აქტივებში წილის ქონების სხვა ფორმები, აგრეთვე ობლიგაციები, სასესხო ვალდებულებები და სესხზე საპროცენტო დანაზღვრების სხვა ფორმები კომპანიაში;

(iii) სახელშეკრულებო უფლებები, გამომდინარე "კასალების ქვეშ" გამზადებული ობიექტის ჩაბარების, სამშენებლო ან სამენეჯმენტო, პროდუქციის წარმოების ან შემოსავლის განაწილების ხელშეკრულებებიდან, კონცესიებიდან ან სხვა შსგავსი ხელშეკრულებებიდან;

(iv) მატერიალური ქონება, მათ შორის უძრავი ქონება და არამატერიალური ქონება, რაც მოიცავს უფლებებს, როგორებიცაა იჯარა, გირაო, ყადაღა და თავდებად დადგომა;

(v) ინტელექტუალური საკუთრება, მათ შორის:

საავტორო და მასთან დაკავშირებული უფლებები,

პატენტები,

უფლებები მცენარეთა ნაირსახეობაზე,

სამრეწველო დიზაინი,

უფლებები ნახევარგამტართა სქემებზე,

სავაჭრო საიდუმლოება, მათ შორის ნოუ-ჰაუ და კონფიდენციალური საქმიანი ინფორმაცია,

სავაჭრო და სამომსახურეო სფეროს ნიშნები,

სავაჭრო სახელი; და

(vi) კანონის შესაბამისად გაცემული უფლებები, როგორებიცაა ლიცენზიები და ნებართვები;

(e) "დაცული ინვესტიცია" ნიშნავს მხარის მოქალაქის ან კომპანიის ინვესტიციას მეორე მხარის ტერიტორიაზე;

(f) "სახელმწიფო საწარმო" ნიშნავს კომპანიას, რომელსაც მხარე ფლობს ან აკონტროლებს საკუთრებაში წილის მეშვეობით;

(g) "ინვესტირების ნებართვა" ნიშნავს ნებართვას, გაცემულს მხარის უცხოურ ინვესტიციებზე პასუხისმგებელი ხელისუფლების მიერ, მეორე მხარის მოქალაქის, კომპანიის ან დაცული ინვესტიციისათვის;

(h) "საინვესტიციო შეთანხმება" ნიშნავს წერილობით შეთანხმებას მხარის სახელმწიფო ხელისუფლებასა და მეორე მხარის დაცულ ინვესტიციას, ან მოქალაქეს ან კომპანიას შორის (i) რომელიც ანიჭებს უფლებებს სახელმწიფო ხელისუფლების კონტროლის ქვეშ მყოფ წარმომადგენლებს ბუნებრივ რესურსებსა ან სხვა აქტივებზე; და (ii) რომელსაც ინვესტიცია, მოქალაქე ან კომპანია ეყრდნობა დაცული ინვესტიციის დაარსებისას ან შექმნისას;

(i) "ICSID კონვენცია" ნიშნავს კონვენციას სახელმწიფოებსა და სხვა სახელმწიფოების მოქალაქეებს შორის საინვესტიციო დავების მოგვარების შესახებ, ხელმოწერილს ქ. ვაშინგტონში, 1965 წლის 18 მარტს;

(j) "ცენტრი" ნიშნავს ICSID კონვენციით დაფუძნებულ საინვესტიციო დავათა მოგვარების საერთაშორისო ცენტრს; და

(k) "UNCITRAL-ის საარბიტრაჟო წესები" ნიშნავს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის საერთაშორისო სავაჭრო სამართლის კომისიის საარბიტრაჟო წესებს.

მუხლი I I

1. თითოეულმა მხარემ დაცული ინვესტიციების დაბანდების, შექენის, გაფართოების, მართვის, განგების, გამოყენების, გაყიდვის ან სწავგვარად განკარგვისათვის უნდა შექმნას არანაკლებ ხელსაყრელი პირობები, ვიდრე მსგავს სიტუაციებში ის უქმნის საკუთარი მოქალაქეების ან კომპანიების ინვესტიციებს მის ტერიტორიაზე (შემდგომში "ეროვნული რეჟიმი"), ან შესამე ქვეყნის მოქალაქეების ან კომპანიების ინვესტიციებს საკუთარ ტერიტორიაზე (შემდგომში "უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი"), იმისდა მიხედვით, თუ რომელი მათგანია უფრო ხელსაყრელი (შემდგომში "ეროვნული და უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი"). თითოეულმა მხარემ უნდა უზრუნველყოს, რომ თავისი სახელმწიფო საწარმოები, თავიანთი საქონლის ან მომსახურების წარმოებისას, დაცული ინვესტიციების მიმართ გამოიყენებენ ეროვნულ და უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმს.

2. (a) მხარეს შეუძლია მიიღოს ან დაადგინოს გამონაკლისები 1 პუნქტით განსაზღვრული ვალდებულებების მიმართ იმ სფეროებში ან იმ საკითხებთან დაკავშირებით, რაც გათვალისწინებულია ამ ხელშეკრულების დანართში. ასეთი სახის გამონაკლისის მიღებისას მხარეს არ შეუძლია მოითხოვოს გამონაკლისის ძალაში შესვლის მომენტისათვის არსებული დაცული ინვესტიციების მთლიანი ან ნაწილობრივი ჩამორთმევა.

(b) 1-ელი პუნქტით განსაზღვრული ვალდებულებები არ გამოიყენებიან იმ პროცედურების მიმართ, რომლებიც გათვალისწინებულია ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციის ეგიდით დადებული მრავალმხრივი შეთანხმებებით და ეხება ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების შექენასა და შენარჩუნებას.

3. (a) თითოეული მხარე ვალდებულია მუდმივად უზრუნველყოს დაცული ინვესტიციები სამართლიანობისა და თანასწორუფლებიანობის რეჟიმით, სრული დაცვითა და უსაფრთხოებით და არაფართარ შემთხვევაში არ შეუქმნას მათ უფრო ნაკლები ხელშეწყობის რეჟიმი, ვიდრე ამას მოითხოვს საერთაშორისო სამართალი.

b) არცერთი მხარე გაუმართლებელი და დისკრიმინაციული ზომებით არასგზით არ შეაფერხებს დაცული ინვესტიციების მართვას, განმგებლობას, გამოყენებასა და გაყიდვას ან მის სწავგვარ განსვსებას.

4. თითოეულმა მხარემ უნდა უზრუნველყოს დაცულ ინვესტიციებთან დაკავშირებით პრეტენზიების წამოყენებისა და უფლებების განხორციელების ეფექტური საშუალებები;

5. თითოეულმა მხარემ უნდა უზრუნველყოს, რომ თავისი კანონები, კანონქვემდებარე აქტები, საერთო ხასიათის ადმინისტრაციული ნორმები და პროცედურები და სასამართლო გადაწყვეტილებანი, რომლებიც შეეხებიან ან გავლენას ახდენენ დაცულ ინვესტიციებზე, დაუყონებლივ გამოქვეყნდეს ან საზოგადოებისათვის სწავგვარად განდეს ხელმისაწვდომი.

მუხლი III

1. არც ერთმა მხარემ არ უნდა მოახდინოს დაცული ინვესტიციის ბირდაპირ ან არაბირდაპირი ექსპროპრიაცია ან ნაციონალიზაცია, ექსპროპრიაციის ან ნაციონალიზაციის ტოლფასოვანი ზომების გამოყენებით ("ექსპროპრიაცია"), თუ ეს არ ეხება საზოგადოებრივი ინტერესების დასაცავად; ტარდება არადისკრიმინაციულ საფუძველზე; სწრაფი, ადეკვატური და ეფექტური კომპენსაციის სანაცვლოდ კანონმდებლობის თანახმად და II (3) მუხლში მიღწეული ზოგადი პრინციპების შესაბამისად.

2. კომპენსაცია გადაუდებლად უნდა იქნას გადახდილი; იგი უნდა იყოს უშუალოდ ექსპროპრიაციის განხორციელებამდე ("ექსპროპრიაციის თარიღი") ექსპროპრიირებული ინვესტიციის რეალური საბაზრო ღირებულების ტოლფასი, უნდა შეიძლებოდეს მისი სრული რეალიზება და თავისუფალი გადაგზავნა. რეალურმა საბაზრო ღირებულებამ არ უნდა ასახოს ის ცვლილებები ღირებულებაში, რომლებიც წარმოიშვა იმის გამო, რომ ექსპროპრიაციის აქტი ცნობილი გახდა ექსპროპრიაციის თარიღამდე.

3. თუ რეალური საბაზრო ღირებულება გამოიხატება თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტაში, გადახდილი კომპენსაცია უნდა იყოს არანაკლები, ვიდრე ექსპროპრიაციის თარიღისათვის არსებულ რეალურ საბაზრო ღირებულებას მიმატებული ექსპროპრიაციის თარიღიდან გადახდის თარიღამდე ამ ვალუტაზე დარიცხული პროცენტული განაკვეთი კომერციულად მისაღები კურსის ფარგლებში.

4. თუ რეალური საბაზრო ღირებულება განისაზღვრება არაკონვერტირებად ვალუტაში, გადახდილი კომპენსაცია, გადაყვანილი გადასახდელ ვალუტაზე გადახდის დღისათვის არსებული საბაზრო გაცვლითი კურსით, არ უნდა იყოს ნაკლები, ვიდრე:

(a) ექსპროპრიაციის თარიღისათვის არსებული რეალური საბაზრო ღირებულება, რომელიც გადაყვანილია თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტაში გადახდის დღისათვის არსებული საბაზრო გაცვლითი კურსით, მიმატებული

(b) პროცენტები, რაც ექსპროპრიაციის თარიღიდან გადახდის თარიღამდე დაერიცხა ამ თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტას კომერციულად მისაღები კურსით.

მუხლი IV

1. თითოეული მხარე განახორციელებს ეროვნული და უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმს დაცული ინვესტიციების მიმართ, მის ტერიტორიაზე ომის ან სხვა შეიარაღებული კონფლიქტის, რევოლუციის, საგანგებო მდგომარეობის, აჯანყების, სამოქალაქო არეულობის ან სხვა მსგავსი მოვლენების გამო ამ ინვესტიციებისადმი მიყენებულ ზარალთან დაკავშირებულ საკითხებში.

2. თითოეული მხარე უნდა ახდენდეს დანაკარგების ანაზღაურებას ან ინდიდეს კომპენსაციას III მუხლის მე-2 - მე-4 პუნქტების შესაბამისად იმ შემთხვევაში, თუ დაცული ინვესტიცია მის ტერიტორიაზე განიცდის ზარალს,

რაც გამოწვეულია ომით ან სხვა შეიარაღებული კონფლიქტით, რეგულაციით, საგანგებო მდგომარეობით, აჯანყებით, სამოქალაქო არეულობით ან სხვა მსგავსი მოვლენით და რაც შედეგია:

(ა) მხარის შეიარაღებული ძალების ან ხელისუფლების მიერ ამ ინვესტიციათა მთლიანი ან ნაწილობრივი რეკვიზიცისა, ან

(ბ) მხარის შეიარაღებული ძალების ან ხელისუფლების მიერ ამ ინვესტიციების მთლიანი ან ნაწილობრივი განადგურებისა, რაც შესაბამის სიტუაციაში არ იყო აუცილებელი.

მუხლი V

1. თითოეულმა მხარემ უნდა დართოს მის ტერიტორიაზე ან მისი ტერიტორიის გარეთ დაცულ ინვესტიციებთან დაკავშირებული გადაგზავნების თავისუფალ და შეუფერხებელ განხორციელებას. ამგვარ გადაგზავნებში შედის:

(ა) კაპიტალში შენატანები;

(ბ) მოგებები, დივიდენდები, კაპიტალის ღირებულების ნამატი და ინვესტიციების მთლიანად ან ნებისმიერი ნაწილის გაყიდვიდან ან მათი ნაწილობრივი ან მთლიანი ლიკვიდაციიდან მიღებული ამონაგებები;

(ც) პროცენტები, ჰონორარები, მმართველობითი გადასახადები, ტექნიკური დახმარება და სხვა გადასახადები;

(დ) გადასახადები, გამომდინარე კონტრაქტიდან, მათ შორის სესხის ხელშეკრულებიდან; და

(ე) მე-III და მე-IV მუხლების შესაბამისად განხორციელებული კომპენსაცია და საინვესტიციო დავების შედეგად წარმოშობილი გადასახადები.

2. თითოეულმა მხარემ უნდა დაუშვას გადაგზავნების განხორციელება თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტაში გადაგზავნების თარიღისათვის არსებული საბაზრო გაცვლითი კურსით.

3. თითოეულმა მხარემ უნდა დაუშვას ამონაგებების მიღებისათვის ისეთი პირობები, როგორც ეს ნებადართულია და განსაზღვრულია ინვესტიციების ნებართვაში, საინვესტიციო შეთანხმებაში, ან მხარისა და მეორე მხარის დაცულ ინვესტიციას, ან მოქალაქეს ან კომპანიას შორის დადებულ სხვა წერილობით შეთანხმებაში.

4. 1-3 პუნქტების მიუხედავად, მხარეს შეუძლია თავიდან აიცილოს გადაგზავნა იმ კანონების თანასწორი, არადისკრიმინაციული და სამართლიანი გამოყენებით, რაც დაკავშირებულია:

(ა) გაკოტრებასთან, გადახდისუუნარობასთან, ან კრედიტორთა უფლებების დაცვასთან;

(ბ) ფასიანი ქაღალდების გამოშვებასთან, ვაჭრობასა და ოპერირებასთან;

(ც) სისხლის სამართლის ან კანონმდებლობის დარღვევებთან; ან

(დ) სასამართლო განკარგულებებსა და გადაწყვეტილებებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფასთან.

მუხლი VI

არც ერთი მხარე არ დააწესებს ან გაატარებს, როგორც დაცული ინვესტიციის დაბანდების, შექენის, გაფართოების, წარმართვის, განგების ან გამოყენების პირობად, ნებისმიერ მოთხოვნას (სამთავრობო ნებართვის ან უფლებამოსილების მიღებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი მოვალეობის ჩათვლით), რათა:

(a) მიაღწიოს ადგილობრივი ნაწარმის განსაზღვრულ დონეს ან პროცენტულ თანაფარდობას, შეისყიდოს, გამოიყენოს ან მიაწოდოს სხვაგვარი უპირატესობა ადგილობრივი წარმომადგენლობის ან ნებისმიერი ადგილობრივი რესურსიდან წარმოებულ საქონელსა თუ მომსახურებას;

(b) შეზღუდოს იმპორტი პროდუქციის ან მომსახურების ინვესტირებით, რაც დაკავშირებული იქნება პროდუქციის, ექსპორტის ან უცხოური სავალუტო შემოსავლების განსაზღვრულ მოცულობასა ან ღირებულებასთან;

(c) ექსპორტირება გაუკეთოს ცალკეული სახის, დონის ან პროცენტული თანაფარდობის პროდუქციის ან მომსახურებას საზოგადოდ ან ცალკეულ საბაზრო რეგიონებში;

(d) შეზღუდოს ვაჭრობა მხარის ტერიტორიაზე პროდუქციის ან მომსახურების ინვესტირებით, რაც დაკავშირებული იქნება პროდუქციის, ექსპორტის ან უცხოური სავალუტო შემოსავლების განსაზღვრულ მოცულობას ან ღირებულებასთან;

(e) გადასცეს ტექნოლოგია, საწარმოო პროცესი ან სხვა სახის კერძო ცოდნა მხარის ტერიტორიაზე არსებულ კომპანიას ან მოქალაქეს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ეს ხდება სასამართლოს, ადმინისტრაციული სასამართლოს ან უფლებამოსილი კონკურენციის დამდგენი წესების ხელისუფლების მიერ განხორციელებული ბრძანების, ვალდებულების ან მოვალეობის შესაბამისად, და რისი მიზანიცაა გამოსწორდეს სასამართლო წესით დადგენილი კონკურენციის კანონის დარღვევა; ან

(f) ჩაატაროს მხარის ტერიტორიაზე გარკვეული სახის, დონის ან რაოდენობის კვლევითი და განვითარების სამუშაოები.

ეს მოთხოვნები არ მოიცავს უპირატესობის მინიჭების ან მინიჭებული უპირატესობის გაგრძელების პირობებს.

მუხლი VII

1. (a) თითოეული მხარე, საკუთარ ტერიტორიაზე სხვა ქვეყნების მოქალაქეთა შესვლისა და ყოფნის შესახებ კანონების შესაბამისად, ნებას რთავს მეორე მხარის მოქალაქეებს შევიდნენ და იმყოფებოდნენ მის ტერიტორიაზე იმ ინვესტიციათა დაბანდების, განვითარების, ადმინისტრირების ან საოპერაციო რეკომენდაციების გაცემის მიზნით, რომლებშიც თავად ან მათ დამქირავებელმა სხვა მხარის კომპანიამ შეიტანეს ან შეაქვთ კაპიტალის ან სხვა რესურსების არსებითი ოდენობა;

(b) 1 (ა) პუნქტის თანახმად ქვეყანაში შესვლის ნებართვის გაცემისას, არცერთ მხარეს არ შეუძლია მოითხოვოს მუშაკის ატესტაცია ან მსგავსი

შედეგების მქონე სხვა პროცედურა, ან გამოიყენოს ნებისმიერი ხასიათის რიცხობრივი შეზღუდვა.

2. თითოეული მხარე ნებას რთავს დაცულ ინვესტიციებს მმართველი პერსონალის დაქირავებისას იხელმძღვანელოს საკუთარი არჩევანით, მოქალაქეობის განურჩევლად.

მუხლი VIII

მხარეები თანხმდებიან, ნებისმიერი მათგანის მოთხოვნისთანავე დაუყოვნებლივ აწარმოონ კონსულტაცია ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული რაიმე სადაო საკითხის გადასაწყვეტად ან განიხილონ ხელშეკრულების ინტერპრეტაციასთან, გამოყენებასთან ან მისი მიზნების განხორციელებასთან დაკავშირებული რაიმე საკითხი.

მუხლი IX

1. წინამდებარე ხელშეკრულების მიზნებისათვის, საინვესტიციო დავა წარმოადგენს დავას მხარესა და მეორე მხარის მოქალაქეს ან კომპანიას შორის, წარმოშობილს ან დაკავშირებულს ინვესტირების ნებართვასთან, საინვესტიციო შეთანხმებასთან ან დაცულ ინვესტიციასთან მიმართებაში წინამდებარე ხელშეკრულებით მინიჭებული, ჩამოყალიბებული ან აღიარებული უფლებების დარღვევის შესახებ ბრალდების წაყენებასთან.

2. მოქალაქეს ან კომპანიას, რომელიც არის საინვესტიციო დავის მონაწილე, შეუძლია დავის განსახილველად იმოქმედოს ერთ-ერთი ქვემოთხსენებული გზით:

(a) მიმართოს იმ მხარის სასამართლოებს ან ადმინისტრაციულ სასამართლოს, რომელიც დავის მონაწილეა; ან

(b) ჩაატაროს ნებისმიერი შესაბამისი, წინასწარ შეთანხმებული დავის მოგვარების პროცედურა; ან

(c) მე-3 პუნქტის პირობების შესაბამისად.

3. (a) თუ შესაბამისმა მოქალაქემ ან კომპანიამ არ გადასცა დავა მოსაგვარებლად მე-2 პუნქტის (a) ან (b) ქვეპუნქტების შესაბამისად და დავის წარმოშობიდან გავიდა სამი თვე, ამ მოქალაქეს ან კომპანიას უფლება აქვს დავის მოგვარების მიზნით სავალდებულო საარბიტრაჟო განხილვისათვის მიმართოს:

(i) ცენტრს, თუ ცენტრი ხელმისაწვდომია; ან

(ii) ცენტრის დამატებით შესაძლებლობებს, თუ ცენტრი ხელმისაწვდომი არ არის; ან

(iii) UNCITRAL-ის საარბიტრაჟო წესებს; ან

(iv) მოდავე მხარეთა ურთიერთთანხმობის შემთხვევაში - ნებისმიერ სხვა საარბიტრაჟო დაწესებულებას ან ნებისმიერ სხვა საარბიტრაჟო წესს;

(b) მიუხედავად იმისა, რომ მოქალაქეს ან კომპანიას შეუძლია მე-3(a) პუნქტის თანახმად სადაო საკითხი განსახილველად გადასცეს სავალდებულო ძალის მქონე არბიტრაჟს, მას აგრეთვე შეუძლია მოდავე მხარის იურიდიულ ან ადმინისტრაციულ სასამართლოში, სასამართლო პროცესის დაწყებამდე ან მის

განმავლობაში მოითხოვოს დროებითი განჩინების მიღება დახმარების თაობაზე, მისი უფლებების და ინტერესების დაცვისათვის, რაც არ მოიცავს ზარალის ანაზღაურებას.

4. ამით ორივე მხარე თანხმდება, რომ ნებისმიერი საინვესტიციო დავა მოსაგვარებლად გადასცეს შესაბამის არბიტრაჟს მოქალაქის ან კომპანიის არჩევით მე-3 პუნქტის (a) ქვეპუნქტის (i), (ii) და (iii) ნაწილების თანახმად, ან დავის მონაწილე ორივე მხარის თანხმობით მე-3 (a)-ს (iv) ნაწილის თანახმად. ეს თანხმობა და მე-3 (a) ქვეპუნქტის თანახმად მოქალაქის ან კომპანიის მიერ დავის გადაცემა უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

(a) ICSID კონვენციის II თავის (ცენტრის იურისდიქცია) და დამატებითი შესაძლებლობების წესებს დავის მხარეთა წერილობითი თანხმობისათვის; და

(b) ნიუ-იორკში 1958 წ. 10 ივნისს ხელმოწერილ "უცხოეთის საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებების ცნობისა და სისრულეში მოყვანის შესახებ" გაერო-ს კონვენციის მე-II მუხლს "წერილობითი შეთანხმებებისათვის".

5. მე-3 (a) პუნქტის (ii), (iii) ან (iv) ნაწილის თანახმად ნებისმიერი საარბიტრაჟო განხილვა ჩატარდება იმ სახელმწიფოში, რომელიც არის ნიუ-იორკში 1958 წ. 10 ივნისს დადებული "უცხოეთის საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებების ცნობისა და აღსრულების შესახებ" გაერო-ს კონვენციის მონაწილე.

6. ამ მუხლის შესაბამისად გამოტანილი ნებისმიერი საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება იქნება საბოლოო და სავალდებულო დაფაში მონაწილე მხარეებისათვის. თითოეული მხარე დაუყოვნებლივ აღასრულებს ამ გადაწყვეტილებას და უზრუნველყოფს თავის ტერიტორიაზე მის ძალაში შესვლას.

7. ნებისმიერ სასამართლო პროცესში, რომელიც მოიცავს საინვესტიციო დავას, დაცვის, შემწვედრი სარჩელის, გაბათილების უფლების ან რაიმე სხვა მიზეზის გამო მხარე არ მოითხოვს, რომ დანაკარგის მთლიანი ან მისი ნაწილის ანაზღაურება ან სხვა სახის კომპენსაცია მიღებულა ან მიიღება დაზღვევის ან საგარანტიო კონტრაქტის მიხედვით.

8. ამ მუხლისა და ICSID კონვენციის 25 (2) (b) მუხლის მიზნებისათვის, მხარის კომპანია, რომელიც საინვესტიციო დავის წამოჭრამდე დაცულ ინვესტიციას წარმოადგენდა, იქნება განსაზღვრული, როგორც ამ მეორე მხარის კომპანია.

მუხლი X

1. მხარეთა შორის ნებისმიერი დავა, რომელიც ენება ხელშეკრულების ინტერპრეტაციას ან გამოყენებას, რომელიც ვერ გადაწყდა მოლაპარაკებით ან სხვა დიპლომატიური არხებით, რომელიმე მხარის მოთხოვნისთანავე უნდა გადაეცეს საარბიტრაჟო სასამართლოს საერთაშორისო სამართლის მოქმედი წესების შესაბამისად სავალდებულო გადაწყვეტილების გამოსატანად. მხარეებს შორის შეთანხმების არარსებობისას, გამოიყენება UNCITRAL-ის საარბიტრაჟო წესები იმ გამოჩაკლისით, თუ ეს წესები (a) შეცვლილია მხარეთა მიერ; ან (b) შეცვლილია საარბიტრაჟო სასამართლოს მოსამართლეთა მიერ, თუ რომელიმე მხარე შემოთავაზებული ცვლილებების შეტანაზე პროტესტს არ გამოთქვამს.

2. მოთხოვნის მიღებიდან ორი თვის განმავლობაში თითოეულმა მხარემ უნდა დანიშნოს არბიტრი. ორი არბიტრი თავმჯდომარედ არჩევს მესამე არბიტრს, რომელიც უნდა იყოს მესამე სახელმწიფოს მოქალაქე. UNCITRAL-ის საარბიტრაჟო წესები, რომლებიც ეხება სამი წევრისაგან შემდგარი სასამართლოს შემადგენლობის დანიშვნას mutatis mutandis გამოიყენება არბიტრების შემადგენლობის დანიშვნისას, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ამ წესებში მოხსენიებული დამნიშვნელი თანამდებობის პირი უნდა იყოს ცენტრის გენერალური მდივანი.

3. თუ სხვაგვარად არ არის შეთანხმებული, ყველა პროცედურა უნდა შედგეს და ყოველნაირი მოსმენა უნდა ჩატარდეს მესამე არბიტრის არჩევის დღიდან ექვსი თვის განმავლობაში, და არბიტრების შემადგენლობამ გადაწყვეტილება უნდა გამოიტანოს საბოლოო პროცედურის ან საბოლოო მოსმენის დამთავრების დღიდან (იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უკანასკნელი) ორი თვის ვადაში.

4. თავმჯდომარისა და სხვა არბიტრების მიერ გაწეული ხარჯები, აგრეთვე, ამ პროცესთან დაკავშირებული სხვა დანახარჯები მხარეთა მიერ თანაბრად უნდა იყოს დაფარული. თუმცა, არბიტრაჟს შეუძლია, საკუთარი გადაწყვეტილების თანახმად ერთ-ერთ მხარეს დააკისროს ხარჯების უფრო დიდი ნაწილის გადახდა.

მუხლი XI

ეს ხელშეკრულება არ დაარღვევს ქვემოთ ჩამოთვლილ დებულებებს, რაც დაცულ ინვესტიციას ანიჭებს უფრო ხელსაყრელ რეჟიმს, ვიდრე ეს ხელშეკრულებითაა განსაზღვრული:

(a) მხარის კანონებს და კანონქვემდებარე აქტებს, ადმინისტრაციულ დადგენილ წესებს და პროცედურებს, ან ადმინისტრაციულ ან სასამართლო გადაწყვეტილებებს;

(b) საერთაშორისო სამართლებრივ ვალდებულებებს; ან

(c) მხარის მიერ თავის თავზე აღებულ ვალდებულებებს, მათ შორის ვალდებულებებს, რომელსაც შეიცავს ინვესტირების ნებართვა და საინვესტიციო შეთანხმება.

მუხლი XII

თითოეული მხარე უფლებას იტოვებს, უარი უთხრას მეორე მხარის კომპანიას ამ ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ უპირატესობის მინიჭებაზე, თუ მესამე ქვეყნის მოქალაქეები ფლობენ ან აკონტროლებენ კომპანიას; და

(a) მხარეს, რომელიც უარს ამბობს, არ აქვს ნორმალური ეკონომიკური ურთიერთობა მესამე ქვეყანასთან; ან

(b) კომპანია არ ახორციელებს არსებით საქმიან ღონისძიებებს იმ მხარის ტერიტორიაზე, რომლის კანონების შესაბამისადაც ის არის რეგისტრირებული ან შექმნილია.

მუხლი XIII

1. ამ ხელშეკრულების დებულებები არ აკისრებს საგადასახადო ვალდებულებებს, გარდა:

(a) III, IX და X მუხლებისა, რომლებიც გამოიყენებიან ექსპროპრიაციასთან დაკავშირებით; და

(b) IX მუხლისა, რომელიც გამოიყენება საინვესტიციო შეთანხმების ან ინვესტირების ნებართვის მიმართ.

2. მოქალაქეს ან კომპანიას, რომელიც საინვესტიციო დავაში ამტკიცებს, რომ საგადასახადო ღონისძიება მოიცავს ექსპროპრიაციას, შეუძლია დავა განსახილველად გადასცეს არბიტრაჟს მე-9 მუხლის (3) პუნქტის შესაბამისად მხოლოდ მაშინ, თუ:

(a) შესაბამისმა მოქალაქემ ან კომპანიამ უკვე მიმართა ორივე მხარის კომპეტენტურ საგადასახადო ინსტანციებს კითხვით, მოიცავდა თუ არა საგადასახადო საკითხი ექსპროპრიაციას; და

(b) ცხრა თვის განმავლობაში მას შემდეგ, რაც მოქალაქემ ან კომპანიამ მიმართა ამგვარი საკითხით, კომპეტენტურმა საგადასახადო ინსტანციებმა ვერ განსაზღვრეს, მოიცავს თუ არა ეს საკითხი ექსპროპრიაციას.

მუხლი XIV

1. წინამდებარე ხელშეკრულება ხელს არ შეუშლის მხარეებს თავისი მოვალეობების შესრულების მიზნით აუცილებელი ღონისძიებების გატარებაში, რომლებიც დაკავშირებულია საერთაშორისო მშვიდობის ან უსაფრთხოების შენარჩუნებასთან ან აღდგენასთან, ან თავიანთი უშიშროების არსებითი ინტერესების დაცვასთან.

2. წინამდებარე ხელშეკრულება ხელს არ შეუშლის მხარეებს დააწესონ დაცულ ინვესტიციებთან დაკავშირებული სპეციალური ფორმულები, როგორცაა მოთხოვნა, რომ ამგვარი ინვესტიციები რეგისტრირებული იქნას ამ მხარის კანონებისა და კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად, ან მოთხოვნა იმის შესახებ, რომ სავალუტო და სხვა ფულადი ინსტრუმენტების გადაგზავნები განცხადებული იქნას, თუკი ასეთი ფორმულები არ ხელყოფენ ამ ხელშეკრულებით მინიჭებული უფლებების არსს.

მუხლი XV

1. (a) ამ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულებები ვრცელდება მხარეთა პოლიტიკურ ქვედანაყოფებზე.

(b) ამერიკის შეერთებული შტატების შტატის, ტერიტორიის ან სამფლობელოს მიერ მიღებულ რეჟიმთან მიმართებაში ეროვნული რეჟიმი ნიშნავს არანაკლებ ხელშემწყობ რეჟიმს, ვიდრე მსგავს სიტუაციებში ენიჭებათ იმ ინვესტიციებს, რომლებიც ეკუთვნით ამერიკის შეერთებული შტატების მოქალაქეებს მცხოვრებთ ამერიკის შეერთებული შტატების სხვა შტატებში, ტერიტორიებსა და სამფლობელოებში და კომპანიებს შექმნილთ ამერიკის

შეერთებული შტატების სხვა შტატების, ტერიტორიებისა და სამფლობელოების კანონებისა და კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად.

2. ამ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მხარის მოვალეობები ვრცელდება აგრეთვე სახელმწიფო საწარმოების მიერ იმ ნებისმიერი მმართველობითი, ადმინისტრაციული ან სხვა სახელმწიფო ხელისუფლების განხორციელებისას, რომელიც დელეგირებულია მასზე ამ მხარის მიერ.

მუხლი XVI

1. ეს ხელშეკრულება ძალაში შევა სარატიფიკაციო სიგელების გაცვლის თარიღიდან ოცდაათი დღის შემდეგ. ის რჩება ძალაში ათი წლის განმავლობაში, რის შემდეგაც მოქმედების ვადა გრძელდება, თუ მე-2 პუნქტის თანახმად არ იქნება შეწყვეტილი. ის გამოიყენება მისი ძალაში შესვლის დროისათვის არსებული დაცული ინვესტიციების მიმართ, ისევე, როგორც იმ ინვესტიციების მიმართ, რომლებიც წარმოიშვა ან შექმნილ იქნა ხელშეკრულების დადების შემდეგ.

2. მხარეს შეუძლია შეწყვიტოს ამ ხელშეკრულების მოქმედება თავდაპირველი ათწლიანი პერიოდის გასვლის შემდეგ, ან მოქმედების ვადის ამოწურვის შემდეგ ნებისმიერ დროს, მეორე მხარისადმი ერთი წლით ადრე წერილობითი შეტყობინების წარდგენით.

3. ხელშეკრულების შეწყვეტიდან ათი წლის განმავლობაში, მისი ყველა სხვა მუხლი გამოიყენება ხელშეკრულების შეწყვეტამდე განხორციელებული ან შექმნილი დაცული ინვესტიციების მიმართ გარდა იმ მუხლებისა, რომლებიც ვრცელდება დაცულ ინვესტიციათა განხორციელებაზე და შექმნაზე.

4. დანართი წარმოადგენს ხელშეკრულების განუყოფელ ნაწილს.

შესრულებულია ქ. ვაშინგტონში, 1994 წლის 7 მარტს, ორ პირად ინგლისურ ენაზე. მომზადდება ქართული პირი, რომელიც ჩაითვლება თანაბარი ძალის მქონედ მას შემდეგ, რაც გაიცვლება მისი ინგლისურ ტექსტთან შესაბამისობის დამადასტურებელი დიპლომატიური ნოტები.

საქართველოს რესპუბლიკის
მთავრობის სახელით

ამერიკის შეერთებული შტატების
მთავრობის სახელით

დანართი

1. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას უფლება აქვს შეიტანოს ან შეინარჩუნოს გამონაკლისები დაცული ინვესტიციების ეროვნული რეჟიმით უზრუნველყოფიდან გამომდინარე ვალდებულებებში, ქვემოთ ჩამოთვლილი დარგების ან ღონისძიებების მიმართ:

ატომური ენერჯია; საბაჟო ბროკერები; რადიომაუწყებლობის, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ან კოსმოსური რადიოსადგურების ლიცენზიები; საკომუნიკაციო თანამგზავრები; სუბსიდიები ან გრანტები, მათ შორის სახელმწიფოს მიერ მხარდაჭერილი სესხები, გარანტიები და დაზღვევა; სახელმწიფო და ადგილობრივი ღონისძიებები, რომლებიც არ შედიან ჩრდილო ამერიკის თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების 1102-ე მუხლში, ამ შეთანხმების 1108-ე მუხლის შესაბამისად; და წყალქვეშა კაბელების გაყვანა.

ზემოთ ჩამოთვლილ დარგებში და საკითხებში გამოყენებულ იქნება უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი.

2. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას უფლება აქვს შეიტანოს ან შეინარჩუნოს გამონაკლისები დაცულ ინვესტიციათა ეროვნული და უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმით უზრუნველყოფიდან გამომდინარე ვალდებულებებში ქვემოთ ჩამოთვლილი დარგების და ღონისძიებების მიმართ:

თევზჭერა; საჰაერო და საზღვაო ტრანსპორტი და მასთან დაკავშირებული საქმიანობა; საბანკო საქმე, დაზღვევა, ფასიანი ქაღალდები და სხვა საფინანსო მომსახურება.

3. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას უფლება აქვს შეიტანოს ან შეინარჩუნოს გამონაკლისები დაცული ინვესტიციების ეროვნული რეჟიმით უზრუნველყოფიდან გამომდინარე ვალდებულებებში ქვემოთ ჩამოთვლილი დარგების და ღონისძიებების მიმართ:

თევზჭერა; საჰაერო და საზღვაო ტრანსპორტი და მასთან დაკავშირებული საქმიანობა; რადიომაუწყებლობის, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ან კოსმოსური რადიოსადგურების მფლობელობა; საკომუნიკაციო თანამგზავრები; სახელმწიფოს მიერ მხარდაჭერილი სესხები, გარანტიები და დაზღვევა; წყალქვეშა კაბელების გაყვანა და ამ ხელშეკრულების ძალაში შესვლიდან სამი წლის მანძილზე საბანკო საქმე, დაზღვევა, ფასიანი ქაღალდები და სხვა საფინანსო მომსახურება.

ზემოთ აღნიშნული დარგების და ღონისძიებების მიმართ გამოიყენება უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი.

4. თითოეული მხარე თანახმაა მიანიჭოს ეროვნული რეჟიმი დაცულ ინვესტიციებს შემდეგ დარგებში:

მინერალების ან ნავთობსადენების გაქირავება სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფ მიწებზე.